

Ivan Vanja Beden

Među omiškim intelektualcima koji promiču viziju stvaranja institucije klapskog festivala istaknutu ulogu imao je i mladi perspektivni omiški arhitekt Ivan Vanja Beden (1933.). Osim što je 1972. obavljao dužnost predsjednika, tri je godine bio član Odbora i jednom Direkcije Festivala na XXV. festivalu 1992. godine. Zanimljivo je kako je, uz spomenute važne uloge u organizaciji, dulje od desetljeća Vanja Beden bio glavni scenograf Festivala, a štit s povijesnim grbom Omiša, koji se tradicionalno dodjeljuje kao nagrada žirija, njegova je autorska kreacija.

U organizacijsku jezgru Festivala uključio ga je Damijan Marušić, tajnik Turističke zajednice, koji je, kako se prisjeća Vanja, imao ured u jednoj od prostorija današnje Glazbene škole (bivši "Komitet"). Vanja je pristao uz uvjet da se Festival organizira u nekom ozbiljnijem ozračju s dobrom ekipom u koju bi uključio još neke sposobne ljude. Tijekom razgovora za ovu spomen-knjigu Vanja se prisjetio početaka: *Prvi je Festival održan na način da su se postavili stolovi, kao u restoranu te su klape pjevale bez kvalitetnog ili ikakvog ozvučenja. Na drugom Festivalu postojala je drvena bina koja nije bila adekvatna.*

U tom timu koji se okupio na prijelazu 1968. i 1969. godine u pripremanju za treći Festival bili su, uz Damjana i mene: Leo Pivčević, Ivo Franceschi, Sveto Baučić (Piov), Božo Baučić (Vinkov), Tonči Kljenak, te troje utemeljitelja: Frane Franković, Rino Franceschi i Ljubo Stipišić. Kasnije nam se priključila Marija Brkanović kao službenica, jedina osoba koja je bila plaćena. Svi su ostali radili volonterski i bez ikakve zarade. Još je bilo nekih ljudi koji su u odboru bili kratko vrijeme. Taj je treći Festival održan u bašti hotela Plaže. Ja sam bio član Odbora jer su željeli te godine postaviti Ivo Franceschija koji je bio šef računovodstva u tvornici "Cetina", a poslije u Dugom Ratu. Ja sam bio predsjednik VI. Festivala, a nakon mene je dogovor bio da Krešo Kljenak preuzme mjesto

Ivo Stanić i Ivan Vanja Beden na kaiću u trenutku odmora dok riba "nije radila" u Omišu 50-ih

predsjednika. On je bio stalno uz mene. Odbor se sastajao svaki tjedan, što bi se intenziviralo pred sam Festival kad bi se počeli organizirati i domaćini klapa, koji su dočekivali klape te vodili računa o njima dok su u Omišu.

Za izniman doprinos zaštiti i unapređenju arhitekture i spomenika kulture grada Omiša i za doprinos u razvoju Festivala dalmatinskih klapa Omiš Vanja Beden dobio je 2010. godine Nagradu za životno djelo Grada Omiša. Iz njegove profesionalne ostavštine navest ćemo tek dio koji baštini njegov rodni grad: cjelokupna dokumentacija, nacrt te izvedba Omiškog muzeja; iskapanje, obilježavanje i dokumentiranje gradskih zidina potkraj 70-ih; preuređenje i nadogradnja Privredne banke na Fošalu, za koju je priznanje dobio od čuvenog splitskog arhitekta Frane Gotovca; plan i izgradnja plažnog restorana; izrada kompletne dokumentacije za nadogradnju "Festivalne kuće"; sanacija i nadzor obnove kule Mirabela nakon udara groma; dio projekta i sanacije Fortice; sanacija crkvice sv. Petra i sv. Mihovila; lociranje i dokumentiranje Mostine i Gomilica... Pokrenuo je i Projektni biro pri Građevinskom poduzeću Izvadač.

Vanja je utemeljio Društvo za zaštitu kulture koje je djelovalo pri mjesnoj zajednici i brojilo više od sto članova, te je po osnutku ucrtao sve detalje starog grada. Povezao se sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture u Splitu i njihovim predsjednikom Davorom Domančićem koji je nadgledao svaki zahvat u staroj jezgri.

Vanja se bavio i slikarstvom, te je u razdoblju od 1981. do 2000. godine svoja ulja i akvarele izložio na šest samostalnih i šest skupnih izložbi u Omišu, Splitu i Zagrebu.